

Tjänsteställe, handläggare Smittskyddsläkaren
Maria Tempé**Datum**

2024-09-26

Dnr

24-100

Sida

1(4)

DistributionHälso- och sjukvård
Privata vårdgivare
Verksamhet vaccination och provtagning, NSO Norr
Regionhälsan

Mässlingsskydd hos medarbetare i Region Västernorrland som regelbundet arbetar i lokaler där vård bedrivs

– förstärkta insatser för skydd mot mässling och profylax till redan anställda och vid nyanställning.

Varje verksamhet identifierar vilka medarbetare som saknar skydd mot mässling och erbjuder dessa kostnadsfri vaccination. Insatsen stärker patientsäkerheten, ingår i Region Västernorrlands arbetsmiljöansvar och är resurssparande vid framtida smittspårningar i vården. Under vaccinationskampanjen mot influensa hösten 2024 erbjuds samtidig vaccination mot mässling till medarbetare som saknar skydd.

Bakgrund

Mässling orsakas av ett virus. Symtomen är hosta, feber och ögoninfektion följt av röda utslag som oftast sprider sig från ansiktet till resten av kroppen och sammanflyter i större områden. Hos de flesta läker sjukdomen ut efter 1-2 veckor men små barn, gravida och de med nedsatt immunförsvar kan bli svårt sjuka. De vanligaste komplikationerna är lunginflammation och öroninflammation. De mest fruktade följderna är hjärninflammation och död. Genomgången infektion leder till livslång immunitet.

Mässling är en luftburen smitta och en av de mest smittsamma sjukdomarna som finns. Det kan räcka att befinna sig i samma lokal som någon som är sjuk för att själv bli smittad. Viruset förekommer enbart hos människor. Därför finns en potential att genom vaccination utrota mässling och därmed undvika miljontals onödiga dödsfall framför allt hos barn i mindre resursstarka delar av världen.

De senaste tio åren har som mest ett fyrtiotal mässlingsfall rapporterats per år i Sverige. Under 2024 fick Västernorrland sina första mässlingsfall på 24 år. Mässling cirkulerar i samhället många länder, även i Europa.

Risken att bli smittad av mässling är högre för icke-immun hälso- och sjukvårdspersonal jämfört med den allmänna befolkningen. Vilka medarbetare som ska erbjudas vaccination mot mässling är upp till varje arbetsgivare att avgöra, efter riskbedömning i enlighet med Arbetsmiljöverkets föreskrift AFS 2018:4 Smittrisker. Kostnader för förebyggande åtgärder, såsom vaccination, ska tas av arbetsgivaren.

Vaccin mot mässling finns endast som kombinationsvaccin mot mässling, påssjuka och röda hund (MPR). I Region Västernorrland är vaccinet M-M-RVaxpro upphandlat (avtal till 2027-08-31). Vaccination ger ett mycket gott, men inte hundra procentigt, skydd mot sjukdom.

Senast 2018 gjordes en systematisk inventering av immunitet mot mässling hos medarbetare i Region Västernorrland (dåvarande Landstinget Västernorrland) och vaccination erbjöds i Regionhälsans regi (dåvarande Länshälsan) till dem som saknade skydd.

Mål

Målet är att alla som arbetar inom hälso- och sjukvården, samt alla andra anställda inom Region Västernorrland som arbetar eller regelbundet vistas i lokaler där vård bedrivs, (såsom servicepersonal), ska vara skyddade och känna till sitt skydd mot mässling. På så sätt minimeras risken att patienter smittas i vården och att medarbetare blir smittade på arbetet. Varje enskilt fall av mässling tar stora resurser i anspråk för smittspårning och förebyggande åtgärder. Medarbetare i hälso- och sjukvård som är immuna mot mässling och känner till sin immunitet sparar avsevärda resurser vid en smittspårning i form av underlättat smittspårningsarbete och minskat behov av provtagning, akuta profylaktiska åtgärder och avstängning från arbetet under inkubationstiden.

Rekommendation för Region Västernorrland

- Enhetschef bedömer vid nyanställning medarbetarens skydd mot smittsamma sjukdomar, inklusive mässling, och erbjuder vid behov kostnadsfri vaccination. I [Vägledning för vaccination av personal inom vård och omsorg](#) från Folkhälsomyndigheten listas vilka vaccinationer utöver mässlingvaccination som är aktuella. Regionhälsans tjänst nyanställningsundersökning kan nyttjas.
- För redan anställda medarbetare rekommenderas användning av stödmaterial från Smittskydd Västernorrlands webbplats på vårdgivarwebben: <https://www.rvn.se/sv/delplatser/Vardgivarwebb/kunskapsstod-och-rutiner/smittskydd/smittor/massling/masslingskydd-hos-personal/> Enhetschef fyller i *Arbetslista för inventering av mässlingskydd hos personal inom hälso- och sjukvård* (bilaga 1) och varje medarbetare fyller i *Inventering av skydd mot mässling hos personal* (bilaga 2) och lämnar till enhetschef. En motsvarande inventering gjordes i regionen 2018 och tidigare listor bör finnas kvar hos enhetschef och dokumentation över givna vaccinationer hos Regionhälsan.

- Bedömning av immunitet görs enligt följande:
  - Medarbetare födda **före 1960** räknas som immuna då de med all sannolikhet har haft mässling.
  - Medarbetare födda **1960-1969** är inte säkert immuna. *Individuell bedömning!* De som vet att de haft mässling är immuna. En del som är födda mot slutet av 1960-talet kan ha fått en dos vaccin. En del hälso- och sjukvårdspersonal kan vara vaccinerade genom arbetet eller inför resor utomlands. De som inte haft mässling och inte är vaccinerade erbjuds 2 doser vaccin med minst en månads intervall (praktiskt intervall är 6 månader). De som fått en 1 dos vaccin tidigare erbjuds ytterligare 1 dos.
  - Medarbetare födda **1970-1980** har oftast fått 1 dos vaccin. En del har fått 2 doser (vaccination påbörjades under 1970-talet med varierande genomslag). En del kan ha fått dos 2 av vaccinet via arbetet (t.ex. i samband med regionens kampanj 2018) eller inför resor utomlands. De som enbart fått 1 dos vaccin eller är osäkra om de fått 2 doser erbjuds ytterligare 1 dos.
  - Medarbetare födda i Sverige **1981 och senare** har fått 2 doser mässlingsvaccin om de följt det svenska barnvaccinationsprogrammet och räknas som immuna. De som vet att de inte är vaccinerade erbjuds vaccin.
  - Medarbetare **födda eller uppvuxna i andra länder än Sverige** kan ha varierande skydd mot mässling beroende på vilket land det gäller och vid vilken ålder de invandrade till Sverige. *Individuell bedömning!* Personer som kommit till Sverige som barn under 18 år från 2006 och framåt har i regel (men inte alltid) erbjudits samma vaccinationer som barn födda i Sverige.
- Personal som bedöms behöva vaccination, det vill säga de som klassificeras som "V" på arbetslistan, erbjuds vaccination, med fördel i samband med vaccinationskampanjen mot influensa för personal under hösten 2024. Vaccinerna ges då vid samma tillfälle på olika insticksställen. Enhetschef meddelar medarbetaren när och var vaccination kan tas. Ordination, administration och dokumentation sker av behörig personal enligt gällande föreskrifter och regionens rutiner. Observera att alla givna vaccindoser ska registreras i regionens vaccinationsjournal Mitt Vaccin.

Kontraindikationer för vaccination

- Graviditet eller planerad graviditet
- Anafylaktisk reaktion efter intag av ägg
- Känd överkänslighet mot vaccinkomponent
- Nedsatt immunförsvar pga. sjukdom eller läkemedel (kemo- och/eller strålterapi, behandling med immunsuppressiva läkemedel såsom > 15 mg prednisolon eller biologiska läkemedel senaste 3 månaderna). Vaccin ska inte ges vid osäkerhet rörande grad av immunsuppression.

Kontroll av immunitetsstatus med serologi

- Serologi (S-Morbilli IgG) för att kontrollera immunitet tas bara om det finns kontraindikation för vaccination. Vid osäkerhet avseende vaccination är en extra dos vaccin inte farligt att ge.

Förenklat flödesschema för översyn av mässlingsskydd hos medarbetare

